

Lars Nørby Johansen
stud.scient.pol.

INDLEDNING

Hensigten med dette nummer af POLITICA er at kaste lys over forskellige aspekter ved sondringen kvalitativ-kvantitativ metodik i samfundsvidenskaberne.

Den umiddelbare baggrund for at sætte netop denne sondring i focus er, at en betragtelig del af deltagerne i den løbende metodedeбат synes at gå ud fra, at dikotomien dækker over to fundamentalt forskellige metoder med deraf rindende konsekvenser for samfundsforskningens indhold og nytte. Nu er denne diskussion - som de fleste inden for faget - præget dels af uklare og flertydige begreber, dels af en inkonsekvent brug af begreberne.

Selve metodebegrebet tillægges forskelligt begrebsindhold. Erik Rasmussen ¹⁾ skelner mellem tre hovedanvendelser: 1. metode i snæver forstand (som for øvrigt eksemplificeres med sondringen kvalitativ-kvantitativ metode), 2. metode forstået som approach og 3. metode som forskningsteknik. Nogle sondrer mellem metodologi og metode, hvor førstnævnte skulle dække over en videnskabelig disciplins grundliggende ordningsprincipper og metode over teknik i snæver forstand. Metodebegrebet er søgt indholdsbestemt på et utal af måder, som formentlig kunne placeres ind på et kontinuum gående fra en opfattelse af metode som betegnelse for en videnskabsteoretisk retning til regneregler i helt snæver forstand.

Hvorledes metodebegrebet mest hensigtsmæssigt lader sig afgrænse, skal jeg ikke forsøge at afgøre; men metodedeбатten ville utvivlsomt blive tilført en tiltrængt lødighed, hvis de implicerede parter gjorde sig deres anvendelse explicit.

Giver man sig i lag med påstande, som f.eks. at metoden er determinerende for valget af studieobjekter, at nogle metoder er status quo-bevarende, andre velegnede til revolutio-

---

1) Erik Rasmussen, Komparativ Politik, bd. I, p. 12, Gyldendal, København 1968.

Lars Nørby Johansen
stud.scient.pol.

INDLEDNING

Hensigten med dette nummer af POLITICA er at kaste lys over forskellige aspekter ved sondringen kvalitativ-kvantitativ metodik i samfundsvidenskaberne.

Den umiddelbare baggrund for at sætte netop denne sondring i focus er, at en betragtelig del af deltagerne i den løbende metodedeбат synes at gå ud fra, at dikotomien dækker over to fundamentalt forskellige metoder med deraf rindende konsekvenser for samfundsforskningens indhold og nytte. Nu er denne diskussion - som de fleste inden for faget - præget dels af uklare og flertydige begreber, dels af en inkonsekvent brug af begreberne.

Selve metodebegrebet tillægges forskelligt begrebsindhold. Erik Rasmussen ¹⁾ skelner mellem tre hovedanvendelser: 1. metode i snæver forstand (som for øvrigt eksemplificeres med sondringen kvalitativ-kvantitativ metode), 2. metode forstået som approach og 3. metode som forskningsteknik. Nogle sondrer mellem metodologi og metode, hvor førstnævnte skulle dække over en videnskabelig disciplins grundliggende ordningsprincipper og metode over teknik i snæver forstand. Metodebegrebet er søgt indholdsbestemt på et utal af måder, som formentlig kunne placeres ind på et kontinuum gående fra en opfattelse af metode som betegnelse for en videnskabsteoretisk retning til regneregler i helt snæver forstand.

Hvorledes metodebegrebet mest hensigtsmæssigt lader sig afgrænse, skal jeg ikke forsøge at afgøre; men metodedeбатten ville utvivlsomt blive tilført en tiltrængt lødighed, hvis de implicerede parter gjorde sig deres anvendelse explicit.

Giver man sig i lag med påstande, som f.eks. at metoden er determinerende for valget af studieobjekter, at nogle metoder er status quo-bevarende, andre velegnede til revolutio-

---

1) Erik Rasmussen, Komparativ Politik, bd. I, p. 12, Gyldendal, København 1968.

nær virksomhed, er det naturligvis helt afgørende, hvilket niveau og specifikt indhold man refererer til. (Og så er det vel oven i købet problematisk, om spørgsmål af denne type mest frugtbart lader sig besvare ud fra et metodesynspunkt).

Prædikaterne kvantitativ og kvalitativ kædes ofte sammen med metodebegrebet. Men hvilke differentieringskriterier ligger bag? Er det overhovedet muligt at opretholde en rigoristisk sondring?

Ole P. Kristensen tager i sin artikel udgangspunkt i denne problematik, og når blandt andet frem til, at betegnelserne kvalitativ-kvantitativ ikke dækker over to distinkte former for metodik, men at de snarere må betragtes som relative og komplementære.

Anvendelsen af kvantitative metoder - hvad det så end er - anses af mange for at være et væsentligt led, ja nærmest identisk med den intellektuelle retning, der har fået hæftet etiketten, behavioralisme på sig; en "skole", som i mange henseender er blevet dominerende inden for amerikansk politologi i de sidste 10-20 år. Hvordan er det nu gået til? Hvilke processer og strukturer ligger bag spredningen af denne retning, og hvorledes kan man i videre forstand beskrive og forklare udvikling i videnskaberne, specielt samfundsvidenskaberne? Disse er groft sagt problemstillingerne i Mogens N. Pedersens artikel. Begreberne kvalitativ og kvantitativ metode bruges ofte til at betegne to antagonistiske grupper af forskere. Øystein Gaasholt forsøger med sit bidrag at identificere og klassificere de forudsætninger, argumenter og motiver, der skjuler sig bag etiketterne.

Endelig vil Jørgen Grønnegård Christensen opridsé nogle problemer i forbindelse med anvendelse af kvantitative metoder i disciplinen international politik.